

Dự thảo**BÁO CÁO**

Sơ kết 05 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15 tháng 5 năm 2016 của Bộ Chính trị “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”

Thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, ngày 15/5/2016, Bộ Chính trị đã ban hành Chỉ thị số 05-CT/TW “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” (sau đây gọi tắt là Chỉ thị 05). Chỉ thị 05 là sự tiếp nối, kế thừa và phát huy những kết quả đạt được trong thực hiện học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh những giai đoạn trước, nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức và hành động trong Đảng, hệ thống chính trị và nhân dân; nâng cao đạo đức cách mạng, từng bước đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh; phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Phần thứ nhất
TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI
VÀ KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHỈ THỊ 05-CT/TW

I. CÔNG TÁC LÃNH ĐẠO, CHỈ ĐẠO, TỔ CHỨC TRIỂN KHAI THỰC HIỆN CHỈ THỊ

Sau khi Chỉ thị 05 được Bộ Chính trị ban hành, công tác lãnh đạo, chỉ đạo việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức phong cách Hồ Chí Minh được thực hiện nghiêm túc, bài bản, đạt hiệu quả cao trong toàn hệ thống chính trị.

Ban Bí thư Trung ương Đảng đã ban hành Kế hoạch số 03-KH/TW, ngày 25/7/2016 để thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị (gọi tắt là Kế hoạch 03), trong đó, xác định rõ mục đích, yêu cầu, những nội dung chủ yếu cần thực hiện, cơ quan phụ trách từng nhiệm vụ và lộ trình cụ thể. Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư cũng ban hành nhiều văn bản chỉ đạo liên quan đến việc tổ chức triển khai thực hiện Chỉ thị 05 gắn với công tác xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức, đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo

đức, phong cách Hồ Chí Minh trở thành việc làm thường xuyên¹.

Đảng đoàn Quốc hội, Ban Cán sự Đảng Chính phủ đã khẩn trương chỉ đạo việc thể chế hóa Chỉ thị 05 thành chỉ thị, quyết định, quy định, tạo cơ sở chính trị và pháp lý để triển khai thực hiện trong cơ quan Nhà nước các cấp. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, các ban, bộ, ngành Trung ương ban hành các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức triển khai Chỉ thị 05 phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của mỗi cơ quan, tổ chức, góp phần thúc đẩy mạnh mẽ việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Với vai trò là cơ quan được giao nhiệm vụ chủ trì tham mưu hướng dẫn, triển khai thực hiện Chỉ thị 05, Ban Tuyên giáo Trung ương đã ban hành các văn bản hướng dẫn nghiên cứu, quán triệt, tổ chức các hoạt động triển khai thực hiện cho cả nhiệm kỳ, từng năm và trong từng hoạt động cụ thể gắn với kỷ niệm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, các ngày lễ lớn, sự kiện trọng đại của đất nước, dân tộc².

Các cấp ủy, tổ chức đảng đã cụ thể hoá các nội dung, nhiệm vụ của Chỉ thị 05 thành các nghị quyết, chỉ thị, kế hoạch, chương trình hành động, gắn với công tác xây dựng Đảng, các nhiệm vụ trọng tâm của địa phương, cơ quan, đơn vị³. Một số tỉnh, thành ủy ban hành các nghị quyết, chỉ thị chuyên đề về thực hiện Chỉ thị 05.

Việc triển khai quán triệt Chỉ thị 05 của Bộ Chính trị, Kế hoạch số 03 của Ban Bí thư đến cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên được thực hiện nghiêm túc. Ngay sau khi Chỉ thị 05 được ban hành, ngày 12/10/2016, Ban Tuyên giáo Trung ương đã tổ chức Hội nghị báo cáo viên cấp Trung ương và cấp tỉnh quán triệt Chỉ thị 05 bằng hình thức trực tuyến với 91 điểm cầu trong cả nước. Các cấp ủy, tổ chức đảng đã lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức học tập, quán triệt, triển khai thực hiện Chỉ thị 05 gắn với Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về công tác xây dựng Đảng theo đúng chỉ đạo, hướng dẫn của Trung ương.

Ban Tuyên giáo Trung ương phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Hội đồng Lý luận Trung ương tổ chức nghiên cứu, biên soạn chuyên đề toàn

¹ Quy định số 08-QĐi, ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về “Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương”; Quy định 55-QĐ/TW về một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên; Quy định số 124-QĐ/TW, ngày 02/02/2018 của Ban Bí thư về “giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên”; Chỉ thị số 23-CT/TW, ngày 09/02/2018 của Ban Bí thư về “tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới”; Nghị quyết số 35-NQ/TW, ngày 22/10/2018, của Bộ Chính trị về “tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”...

² Ban Tuyên giáo Trung ương đã ban hành 169 văn bản lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức triển khai thực hiện Chỉ thị 05, trong đó có 49 văn bản hướng dẫn, chỉ đạo tổ chức hoạt động lớn (phụ lục 1, mục C).

³ Cấp ủy, chính quyền cấp tỉnh, huyện, xã ban hành hơn hai trăm nghìn văn bản.

khóa, chuyên đề hằng năm. Việc hướng dẫn triển khai, tổ chức học tập chuyên đề được thực hiện một cách thống nhất, bài bản⁴. Các đảng bộ, chi bộ cơ sở cụ thể hóa chuyên đề thành các nội dung sinh hoạt thiết thực, phù hợp với đặc điểm địa phương, cơ quan, đơn vị.

II. KẾT QUẢ TỔ CHỨC TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

1. Việc triển khai Chỉ thị 05 gắn với tổ chức thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và các nhiệm vụ chính trị của địa phương, cơ quan, đơn vị được coi trọng, tạo sự chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động

Trong 5 năm qua, các cấp ủy Đảng chú trọng việc đưa nội dung thực hiện Chỉ thị 05 vào nghị quyết, chương trình, kế hoạch thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và nghị quyết đại hội đảng bộ các cấp, đặc biệt là gắn kết chặt chẽ với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, xác định rõ trách nhiệm của cấp ủy, trước hết là người đứng đầu trong tổ chức thực hiện. Trên cơ sở hướng dẫn của Trung ương, các cấp ủy đảng có văn bản tổ chức cho cán bộ, đảng viên xây dựng bản cam kết và kế hoạch thực hiện phần đầu tư dưỡng, rèn luyện theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, có sự kiểm tra, đánh giá, giám sát định kỳ hằng năm của chi bộ. Nhờ đó, việc học tập và làm theo Bác của mỗi cán bộ, đảng viên ngày càng tự giác, đi vào nền nếp, tạo những chuyển biến rõ rệt trong công tác xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ⁵.

Trong quá trình thực hiện Chỉ thị 05, các ban, bộ, ngành, địa phương đã xác định các khâu đột phá để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện có hiệu quả: (1) Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh; xây dựng tổ chức, bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; (2) Cải cách hành chính, xóa bỏ những thủ tục hành chính rườm rà, gây khó khăn cho doanh nghiệp, nhân dân; xây dựng bộ máy tác ứng xử, thực hiện văn hóa giao tiếp, văn hóa ứng xử, văn hóa công sở; (3) Xây dựng quy chế, quy định về việc người đứng đầu cơ quan, đơn vị tiếp dân, đối thoại trực tiếp với dân và doanh nghiệp, kịp thời nắm bắt, giải quyết những phản ánh, kiến nghị của nhân dân, doanh nghiệp; (4) Chọn những vấn đề bức xúc, nổi cộm mà nhân dân quan tâm, tập trung khắc phục, giải quyết dứt điểm; (5) Chỉ đạo thực

⁴ Hội nghị trực tiếp (203.384 hội nghị/21.411.119 đại biểu); Hội nghị trực tuyến (23.834 hội nghị/5.443.432 đại biểu/9.533 điểm cầu); mời báo cáo viên Trung ương giới thiệu chuyên đề phát sóng trực tiếp trên đài phát thanh, truyền hình của địa phương; ghi hình và in ra đĩa DVD cung cấp cho cơ sở; tổ chức nghiên cứu khoa học, hội thảo, tọa đàm khoa học, sinh hoạt chuyên đề, sinh hoạt kỷ niệm ngày truyền thống, ngày thành lập ngành, sản khấu hóa, giao lưu văn hóa... Đối với việc quán triệt chuyên đề riêng của địa phương: tổng số đại biểu tham gia là 6.538.325 người với 37.801 hội nghị trực tiếp; 84.220 hội nghị trực tuyến; 3.448 hội nghị tổ chức hình thức khác.

⁵ Kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021 của Ban Tuyên giáo Trung ương: 76% người được hỏi cho rằng việc thực hiện Chỉ thị 05 “Góp phần xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức”; 65% phiếu trả lời điều tra ghi nhận “Góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ cấp chiến lược bảo đảm đủ năng lực, phẩm chất, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ”.

hiện quyết liệt công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, xử lý sai phạm... Nhờ xác định và thực hiện tốt các khâu đột phá, trong nhiệm kỳ Đại hội XII, các địa phương trong cả nước đã giải quyết được 50.748 vụ việc nổi cộm, tồn đọng, gây bức xúc dư luận xã hội, thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước.

Các ban, bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và các địa phương đã phát động các phong trào thi đua, cuộc vận động gắn với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và chủ đề thi đua yêu nước giai đoạn 2016 - 2020 là “Đoàn kết, sáng tạo, thi đua xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”, với nhiều hoạt động phong phú, đa dạng, sâu rộng⁶, đem lại hiệu quả thiết thực, sâu sắc. Từ trong phong trào, xuất hiện nhiều mô hình hay, cách làm hiệu quả, nhiều tập thể, cá nhân điển hình, tiêu biểu.

Các cấp ủy đảng từ Trung ương đến cơ sở đều ban hành các quy định về trách nhiệm nêu gương của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị, cán bộ, đảng viên trong thực hiện Chỉ thị 05⁷. Ngay khi Ban Chấp hành Trung ương đã ban hành Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, việc học tập và làm theo Bác đã được thực hiện gắn với việc tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Theo đó, các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị đã xây dựng và ban hành quy định về chuẩn mực đạo đức của cán bộ, đảng viên phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của ngành, cơ quan, đơn vị, làm cơ sở để cán bộ, đảng viên tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu trong công tác và sinh hoạt⁸; đẩy mạnh thực hiện cải cách thủ tục hành chính theo hướng phục vụ người dân, doanh nghiệp nâng cao ý thức, trách

⁶ Theo kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021: 60% người được hỏi cho rằng các phong trào thi đua, cuộc thi trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thời gian qua “phong phú, hấp dẫn, sâu sắc”.

⁷ Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Bình ban hành Quy định số 01-QĐ/TU về trách nhiệm và xử lý trách nhiệm đối với người đứng đầu, cấp phó của người đứng đầu trong quản lý, điều hành thực hiện nhiệm vụ được giao; Ban Thường vụ Tỉnh ủy Bà Rịa - Vũng Tàu tổ chức cho cấp trưởng và cấp phó các ngành, địa phương thuộc Ban Thường vụ Tỉnh ủy quản lý ký bản cam kết trong đó nhấn mạnh đến việc nâng cao trách nhiệm của người đứng đầu, cấp phó của người đứng đầu, siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong công tác hành chính của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; Tỉnh ủy Bến Tre, Gia Lai đã thực hiện chủ trương công khai bản cam kết thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII và Chỉ thị 05-CT/TW của Bí thư Tỉnh ủy, bí thư cấp ủy cấp huyện, bí thư, chủ tịch UBND cấp xã trên phương tiện thông tin đại chúng để cán bộ, đảng viên, nhân dân giám sát...

⁸ Việc rà soát, bổ sung, hoàn thiện và tổ chức thực hiện các chuẩn mực về đạo đức nghề nghiệp, đạo đức công vụ của cán bộ, công chức, viên chức theo Chỉ thị số 27/CT-TTg ngày 08/9/2016 của Thủ tướng Chính phủ, gắn với xây dựng quy chế làm việc, xây dựng bộ quy tắc ứng xử, quy định rõ thái độ, trách nhiệm thực hiện văn hóa giao tiếp, văn hóa ứng xử, văn hóa công sở theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được triển khai rộng rãi. Điển hình như: Đảng ủy Công an Trung ương đã chỉ đạo cán bộ chiến sĩ thực hiện nghiêm túc chuẩn mực đạo đức với “5 xây”, “5 chống”; xây dựng phong cách “người công an nhân dân bản lĩnh, nhân văn, vì nhân dân phục vụ”. Quân ủy Trung ương xác định 05 nội dung xứng danh “Bộ đội cụ Hồ”. Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương xây dựng Đề án về chuẩn mực đạo đức, văn hóa của cán bộ, đảng viên. Đảng ủy Khối Doanh nghiệp Trung ương xây dựng các bộ mẫu về kế hoạch cá nhân, kế hoạch hoạt động của các cấp ủy, tổ chức đảng để thực hiện Chỉ thị 05...

nhiệm, hình thành tác phong, lề lối làm việc văn minh, thân thiện của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, được nhân dân đánh giá cao⁹.

Việc thực hiện nêu gương có chuyển biến tích cực. Nhiều cấp ủy, cán bộ, đảng viên, người đứng đầu, nhất là vai trò tiên phong, gương mẫu của các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương được thực hiện bằng những việc làm, hành động cụ thể với phương châm “trên trước, dưới sau”, “trong trước, ngoài sau”, “học tập đi đôi với làm theo” trên tất cả các phương diện, từ tư tưởng chính trị đến đạo đức, lối sống, tự phê bình và phê bình, trong quan hệ với nhân dân, trách nhiệm trong công tác, ý thức tổ chức kỷ luật, đoàn kết nội bộ, lề lối làm việc... Qua đó, kịp thời chấn chỉnh tác phong công tác, lối sống xa hoa, lãng phí gây phản cảm trong xã hội trong cán bộ, đảng viên, góp phần kiềm chế, ngăn chặn tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; tích cực bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch; thúc đẩy việc tự giác nêu gương, đi đầu trong thực hiện nếp sống văn minh, giản dị, tiết kiệm, cán bộ giữ chức vụ càng cao càng phải gương mẫu, tạo sự chuyển biến quan trọng về nhận thức và hành động của cán bộ, đảng viên trong quá trình thực thi các nhiệm vụ chính trị, tạo dấu ấn rõ nét về xây dựng văn hóa Đảng đạo đức, văn minh¹⁰.

Hiệu quả của việc nêu gương mang lại những tác động lớn, góp phần tạo ra những đột phá quan trọng từ Trung ương đến các địa phương trong việc thay đổi diện mạo kinh tế - xã hội của đất nước nhiệm kỳ vừa qua, góp phần giải quyết các vấn đề xã hội nổi cộm, gây bức xúc trong nhân dân, khẳng định chủ trương, đường lối đổi mới đúng đắn của Đảng. Điển hình, việc kiện toàn, sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị đạt kết quả quan trọng, có trọng tâm, trọng điểm, bước đầu đã khắc phục được một số hạn chế tồn tại trong thời gian dài. Cơ chế phân công, phối hợp và kiểm soát quyền lực nhà nước giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền về lập pháp, hành pháp và tư pháp ngày càng rõ; từng bước hoàn thiện thể chế về công tác cán bộ, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền đi đôi với tăng cường kiểm tra, giám sát, kiểm

⁹ Theo kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021: 42% số người được hỏi cho rằng việc làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong thời gian qua “đã được thể hiện rất rõ” trong hành vi thực tế của cán bộ, đảng viên; 46% đánh giá “được thể hiện tương đối rõ”.

¹⁰ Thời gian qua, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí chuyển biến mạnh mẽ, có bước đột phá, được tiến hành quyết liệt, có hiệu quả, ngày càng đi vào chiều sâu, gắn kết chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, quyết tâm chính trị rất cao, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, ủng hộ. Tham nhũng từng bước được kiềm chế, ngăn chặn và có chiều hướng giảm. Việc chống chạy chức, chạy quyền được coi trọng, đã có tác động cảnh báo, răn đe và ngăn chặn. Góp phần đấu tranh ngăn chặn có hiệu quả tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý và người đứng đầu các tổ chức, cơ quan, đơn vị.

soát quyền lực. Nhiều vấn đề hết sức phức tạp trong công tác xây dựng Đảng đã được đề cập trong nhiều nhiệm kỳ, phải đến nhiệm kỳ Đại hội XII mới được giải quyết căn bản, rõ nét. Đặc biệt, đã đào tạo, rèn luyện được đội ngũ cán bộ lãnh đạo các cấp, nhất là cán bộ cấp chiến lược, đủ đức, đủ tài, ngang tầm nhiệm vụ, cống hiến phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Thành công về mặt nhân sự của đại hội đảng các cấp, đại hội XIII của Đảng vừa qua đã minh chứng điều đó.

Nhìn chung, trong 5 năm qua, việc thực hiện Chỉ thị 05 đã được cụ thể hóa thành các nhiệm vụ, chương trình cụ thể, phát huy được sức lan tỏa, thúc đẩy việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh sâu rộng trên mọi mặt của đời sống xã hội; ngày càng đi vào thực chất, dần trở thành việc làm thường xuyên, nền nếp, lối sống của các cán bộ, đảng viên và nhân dân; tạo ra những chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động, tạo nên sức mạnh cộng hưởng, sự đồng lòng, quyết tâm trong toàn Đảng, toàn quân, toàn dân thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ kinh tế - xã hội, bảo vệ Tổ quốc, đạt nhiều thành tựu rất quan trọng, khá toàn diện, tạo nhiều dấu ấn nổi bật, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ¹¹.

2. Công tác tuyên truyền được thực hiện với nhiều hình thức phong phú, tạo sự lan tỏa mạnh mẽ việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

Công tác tuyên truyền việc học tập và làm theo Bác đạt nhiều kết quả nổi bật, mang tính điển hình trong giai đoạn vừa qua. Ban Tuyên giáo Trung ương đã tổ chức 13 chương trình Giao lưu các điển hình tiêu biểu trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Từ năm 2019, được sự quan tâm chỉ đạo của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, chương trình Giao lưu được đầu tư công phu, nâng tầm về chất, trở thành sự kiện thường niên có ý nghĩa sâu sắc với tên gọi “Hồ Chí Minh - Hành trình khát vọng”. Hằng năm, vào dịp kỷ niệm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh hằng năm, Ban Tuyên giáo Trung ương phối hợp với Bảo tàng Hồ Chí Minh tổ chức triển lãm “Những tấm gương bình dị mà cao quý”, giới thiệu những tấm gương tiêu biểu, mô hình điển hình trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh¹². Bên cạnh đó, Ban Tuyên giáo Trung ương xây dựng các phim tài liệu tuyên truyền về các gương điển hình trong học tập và làm theo Bác, “gương người tốt, việc tốt”. Từ năm 2020, phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam thí điểm tổ chức thực hiện các phim ngắn biểu dương những điển hình

¹¹ Kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021: 71% số người được hỏi cho rằng việc thực hiện Chỉ thị 05 “Khôi phục, củng cố lòng tin, sự gắn bó của Nhân dân với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa”.

¹² Triển lãm, giới thiệu 640 tập thể, cá nhân điển hình, mô hình tiêu biểu.

tiêu biểu trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh với cách thể hiện chân thực, sinh động.

Các cấp ủy trực thuộc Trung ương đã chỉ đạo, tổ chức mở các chuyên trang, chuyên mục trên các kênh báo, trang điện tử, phát thanh, truyền hình về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh với 678.635 bài viết về chủ đề này. Số lượng các ấn phẩm nghiên cứu, tuyên truyền về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh không ngừng tăng, lên tới 66.412.562 ấn phẩm. Các ban, bộ, ngành, địa phương đã phát hành nhiều tập sách giới thiệu gương cán bộ, đảng viên, người lao động tận tụy với công việc, gương “người tốt – việc tốt”, để tuyên truyền rộng rãi trong xã hội, cùng với rất nhiều hình thức phong phú, hấp dẫn khác như: thi kể chuyện, sinh hoạt dưới cờ; thi tìm hiểu; nói chuyện chuyên đề; tổ chức hoạt động về nguồn; giao lưu các điển hình tiêu biểu trong học tập và làm theo Bác; lập các thư sách điện tử về Chủ tịch Hồ Chí Minh; các hoạt động nhân đạo, thiện nguyện...

Giải thưởng sáng tác, quảng bá tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí về chủ đề “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” cũng được đẩy mạnh. Ban Tuyên giáo Trung ương chủ trì, phối hợp với các ban, bộ, ngành, địa phương mở rộng Giải thưởng, thu hút các cơ quan, đơn vị, các văn nghệ sĩ, trí thức, nhà báo và các tầng lớp nhân dân tham gia¹³. Nhiều địa phương, đơn vị chủ động đầu tư, khuyến khích khiến giải thưởng ngày càng nâng lên về chất lượng¹⁴. Nhiều tác giả, tác phẩm, công trình đã được trao giải, tôn vinh, giới thiệu trên các phương tiện thông tin đại chúng, có sức lan tỏa tích cực trong xã hội¹⁵.

Công tác tuyên truyền đối ngoại và thực hiện việc học tập và làm theo tư tưởng đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ở nước ngoài được coi trọng. Bộ Ngoại giao đã tích cực chỉ đạo thực hiện Đề án “Tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa kiệt xuất, ở nước ngoài” tại các nước có quan hệ ngoại giao, với nhiều hoạt động có ý nghĩa như tọa đàm, hội thảo, triển lãm, đặt tượng Bác, đặt tên Bác cho đường phố, trường học...¹⁶. Đại sứ quán, các cơ quan đại diện của Việt Nam ở các nước đã tổ chức tuyên truyền tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đến cán bộ, đảng viên và cộng đồng người Việt

¹³ Chỉ tính riêng giai đoạn 2018-2020, các địa phương, đơn vị trong cả nước đã nhận được gần 6.000 tác phẩm, hồ sơ tham gia giải thưởng của tác giả, nhóm tác giả ở trong và nước ngoài, trong đó có cả người nước ngoài.

¹⁴ Tổng cục Chính trị Quân đội Nhân dân Việt Nam gần 600 tác phẩm; Yên Bái 2.376 tác phẩm, Lạng Sơn 6.806 tác phẩm, Phú Yên 1.404 tác phẩm, Đồng Nai 2.294 tác phẩm (phụ lục 2, bảng 7).

¹⁵ Giai đoạn 2015 - 2018, có 8 giải A, 34 giải B, 67 giải C và 55 giải Khuyến khích thuộc 13 chuyên ngành sáng tác; 19 tập thể và 11 cá nhân được khen thưởng có thành tích xuất sắc về hoạt động quảng bá. Giai đoạn 2018 - 2020, 2 giải đặc biệt, 11 giải A, 42 giải B, 74 giải C, 99 giải khuyến khích; khen thưởng đối với 42 tập thể, 6 cá nhân có thành tích xuất sắc trong hoạt động quảng bá.

¹⁶ 40 cuốn sách của học giả, dịch giả nước ngoài, 62 tượng đài, bảo tàng, trường học mang tên Người đã được xây dựng.

Nam ở nước ngoài, nhất là thế hệ trẻ, để bạn bè quốc tế và kiều bào hiểu về cuộc đời, sự nghiệp, công hiến của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với cách mạng Việt Nam và cách mạng thế giới. Đồng thời, phát động và khuyến khích tham gia Giải thưởng sáng tác, quảng bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật và báo chí về chủ đề “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”¹⁷.

Công tác tuyên truyền thực sự góp phần làm cho việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được quảng bá, lan tỏa sâu rộng, tác động mạnh mẽ, tích cực đến nhận thức, tư tưởng, tình cảm và hành động của cán bộ, đảng viên, nhân dân và bạn bè quốc tế.

3. Công tác giáo dục lý luận chính trị và các nội dung của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cho cán bộ, đảng viên, đoàn viên, học sinh, sinh viên được thực hiện nghiêm túc, cập nhật, góp phần nâng cao trình độ, bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ

Trong những năm qua, Ban Bí thư Trung ương Đảng đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo liên quan đến công tác nghiên cứu, biên soạn tài liệu giảng dạy, học tập tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh¹⁸. Thực hiện chỉ đạo của Ban Bí thư, việc biên soạn giáo trình, chương trình các môn học giáo dục lý luận chính trị, trong đó có nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được tổ chức triển khai nghiêm túc, có hệ thống.

Ban Tuyên giáo Trung ương đã chủ trì, phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo, chỉ đạo, rà soát, biên soạn chương trình, giáo trình các môn lý luận chính trị giảng dạy trong các trường đại học, cao đẳng¹⁹; chủ trì, phối hợp Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội chỉ đạo, rà soát, biên soạn chương trình, giáo trình môn giáo dục chính trị giảng dạy trong các trường cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp, các trường dạy nghề.

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo, Học viện Hành chính quốc gia bổ sung, hoàn thiện chương trình, giáo trình về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, giảng dạy ở các học viện, trường chính trị tỉnh, trường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ các cấp.

Công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị được đổi mới cả về nội dung và phương pháp; tăng cường quản lý, kỷ luật trong giảng dạy, học tập; chất lượng đào

¹⁷ Tại lễ trao Giải thưởng đợt 1: Đảng bộ Ngoại nước được trao 4 giải: 01 giải quảng bá cá nhân, 1 giải quảng bá tập thể, 2 giải C trong lĩnh vực văn học.

¹⁸ Kết luận số 94- KL/TW, ngày 28/3/2014 về tiếp tục đổi mới việc học tập lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân; Chỉ thị số 23-CT/TW ngày 09/02/2018 về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới.

¹⁹ 5 môn: Triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam và Tư tưởng Hồ Chí Minh

tạo, bồi dưỡng được nâng lên; từng bước khắc phục tình trạng lười học, ngại học lý luận chính trị, dạy và học hình thức. Thường trực các tỉnh ủy, thành ủy trực thuộc Trung ương chỉ đạo tăng cường các giải pháp, phát huy vai trò của trung tâm chính trị cấp huyện trong việc giảng dạy các môn lý luận chính trị, đưa nội dung học tập chuyên đề hằng năm vào các chương trình đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị đối với cán bộ, đảng viên; chỉ đạo sở giáo dục - đào tạo, các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn triển khai giảng dạy, học tập tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tài liệu mới; tiếp tục triển khai việc tích hợp giảng dạy bộ tài liệu “Bác Hồ và những bài học đạo đức, lối sống dành cho học sinh” theo hướng lồng ghép với môn Đạo đức, Tự nhiên - Xã hội, Giáo dục công dân và các hoạt động ngoại khóa, sinh hoạt lớp, sinh hoạt Đoàn, Đội, câu lạc bộ ở bậc học phổ thông. Các bộ, ban, ngành, tỉnh ủy, thành ủy cũng tăng cường tổ chức các cuộc thi tìm hiểu, nghiên cứu, thi báo cáo viên, tuyên truyền viên về chủ đề học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh²⁰.

Các hoạt động này đã tác động vào việc hình thành nhận thức, nếp nghĩ, cách làm và hành động cụ thể, góp phần rèn luyện, nâng cao trình độ, bản lĩnh chính trị, đạo đức lối sống, phong cách làm việc cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân, nhất là thế hệ trẻ.

4. Công tác kiểm tra, giám sát, sơ kết, biểu dương, khen thưởng trong việc thực hiện Chỉ thị 05 gắn với Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng được thực hiện nghiêm túc, chặt chẽ, kịp thời xử lý những trường hợp vi phạm và khen thưởng những tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc

Công tác kiểm tra, giám sát việc tổ chức thực hiện Chỉ thị 05 được Bộ Chính trị, Ban Bí thư và các cấp ủy, tổ chức đảng quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện tập trung, quyết liệt, toàn diện, đồng bộ, có nhiều đổi mới, hiệu lực, hiệu quả. Nội dung kiểm tra được đưa vào chương trình kiểm tra, giám sát toàn khóa, hằng năm của các cấp ủy.

Trong nhiệm kỳ Đại hội XII, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã thành lập hơn 20 đoàn kiểm tra tại hơn 30 ban, bộ, ngành, địa phương về việc triển khai thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW gắn với Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII²¹. Cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã thực hiện kiểm tra đối với 15.920 tổ chức đảng và 47.701 đảng viên²².

²⁰ Bộ Giáo dục và Đào tạo phát động cuộc thi “Tuổi trẻ Việt Nam học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tổ chức Hội thi Olympic toàn quốc các môn học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh mang tên “Ánh sáng soi đường”.

²¹ Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. CTQG Sự thật, HN, 2021, tập II, tr.175.

²² Các tỉnh ủy, thành ủy đã tổ chức và chỉ đạo 171.293 cuộc kiểm tra thường xuyên, 8.176 cuộc kiểm tra đột xuất, kiểm tra 156.535 tổ chức đảng và 422.219 đảng viên (phụ lục 2, bảng 10).

Công tác kiểm tra, giám sát đã đánh giá kết quả đạt được, kịp thời phát hiện, làm rõ những vi phạm, khuyết điểm của cán bộ, đảng viên, tổ chức đảng²³; xử lý nghiêm minh, kịp thời các trường hợp sai phạm. Qua đó, giúp mỗi cán bộ, đảng viên tự soi, tự sửa, tự điều chỉnh hành vi, tích cực rèn luyện đạo đức, lối sống, tác phong công tác. Kỷ cương, kỷ luật trong Đảng được siết chặt hơn, có tác dụng cảnh báo, răn đe, phòng ngừa sai phạm đối với tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên.

Việc sơ kết thực hiện Chỉ thị 05 đã được các cấp ủy, tổ chức đảng chủ động thực hiện hằng năm và theo giai đoạn, chỉ ra được các ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân, rút ra được những bài học kinh nghiệm quý báu, đề ra được phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp phù hợp, có tính khả thi nhằm nâng cao hiệu quả học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong những năm tiếp theo.

Công tác biểu dương, khen thưởng được các cấp, các ngành quan tâm, gắn với các phong trào thi đua. Nhiệm kỳ vừa qua, có 93 tập thể, 225 cá nhân có thành tích tiêu biểu trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh vinh dự được nhận bằng khen của Thủ tướng Chính phủ. Nhiều điển hình được tôn vinh trong Chương trình Giao lưu toàn quốc, giao lưu khu vực và ngành địa phương, lễ biểu dương các tập thể, cá nhân trong về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Số lượng các điển hình được phát hiện, tôn vinh, biểu dương tăng dần qua các năm, có tác dụng lan tỏa sâu rộng, cổ vũ mạnh mẽ, khích lệ, động viên cán bộ, đảng viên và nhân dân tích cực học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Ưu điểm và nguyên nhân

Những năm qua, việc thực hiện Chỉ thị số 05 gắn với thực hiện Nghị quyết Trung 4 khóa XII đạt được nhiều kết quả rất quan trọng, khá toàn diện, với nhiều cách làm mới, sáng tạo, thiết thực, ngày càng đi vào thực chất, chiều sâu, từng bước trở thành nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của mỗi tổ chức đảng và từng cán bộ, đảng viên, tạo ra những thay đổi tích cực trong toàn hệ thống chính trị, toàn xã hội, góp phần xây dựng, chỉnh đốn Đảng, được Đại hội XIII của Đảng ghi nhận²⁴.

Việc tổ chức học tập, quán triệt Chỉ thị 05, chuyên đề toàn khóa, chuyên đề hằng năm và các nội dung chủ yếu của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

²³ Qua báo cáo của 59 tỉnh, thành, việc kiểm tra, giám sát đã phát hiện và xử lý 4.120 cán bộ, đảng viên và 436 tổ chức cơ sở đảng vi phạm (phụ lục 2, bảng 10).

²⁴ “Việc triển khai Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được thực hiện đồng bộ với các quy định của Đảng về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên theo phương châm chức vụ càng cao càng phải gương mẫu” (trích Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. CTQG Sự thật, Hà Nội, 2021, tập 1, tr.74).

được thực hiện nghiêm túc, nền nếp, hiệu quả, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức và hành động của cán bộ, đảng viên²⁵, trở thành quyết tâm chính trị cao và hành động quyết liệt trong các cấp ủy, tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên.

Việc xây dựng cam kết, kế hoạch rèn luyện, tu dưỡng theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với trách nhiệm nêu gương được triển khai đồng bộ, sâu rộng, ngày càng trở thành việc làm chủ động, thường xuyên của mỗi cán bộ, đảng viên và tổ chức đảng²⁶, góp phần nâng cao chất lượng công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu các tổ chức, cơ quan, đơn vị²⁷; xây dựng đội ngũ cán bộ, đặc biệt là cán bộ cấp chiến lược có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, có trách nhiệm và động cơ đúng đắn, tiên phong, gương mẫu; đấu tranh có hiệu quả trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch²⁸.

Việc học tập và làm theo Bác được các cấp ủy, tổ chức đảng xác định là nhiệm vụ chính trị thường xuyên, quan trọng, gắn với phong trào thi đua, cải cách hành chính, xây dựng chuẩn mực đạo đức công vụ, với nhiều nội dung sáng tạo có tính đột phá, thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước.

Công tác giáo dục, tuyên truyền tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và gương người tốt, việc tốt, mô hình hay, cách làm hiệu quả trong học tập và làm theo Bác ngày càng đổi mới, phong phú, đa dạng, có sức hấp dẫn, lôi cuốn, lan tỏa trong xã hội, làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người dần trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của đời sống xã hội²⁹.

²⁵ Kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021: 79% số người được hỏi cho rằng việc thực hiện Chỉ thị “Giúp cho cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức đầy đủ, sâu sắc hơn về những nội dung cơ bản và giá trị to lớn của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”.

²⁶ Kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021: 81% số người được hỏi cho rằng “Việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Chỉ thị 05 đã trở thành nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của mỗi tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên”.

²⁷ Theo Báo cáo số 18-BCĐT/DLXH, ngày 03/02/2020 về kết quả thăm dò dư luận xã hội về một số vấn đề của đất nước của Ban Tuyên giáo Trung ương: Xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” được cán bộ, đảng viên đánh giá đạt kết quả đáng phấn khởi, tăng từ 39% năm 2018 lên 59% năm 2019; phòng, chống tham nhũng, lãng phí, “lợi ích nhóm” được cán bộ, đảng viên đánh giá đạt kết quả đáng phấn khởi, tăng từ 29% năm 2018 lên 48% năm 2019. Kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021: 70% số người được hỏi cho rằng việc thực hiện Chỉ thị 05 “Ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ”.

²⁸ Kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021: 67% số người được hỏi cho rằng việc thực hiện Chỉ thị 05 “Góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, chống “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị”.

²⁹ Kết quả điều tra dư luận xã hội tháng 3 năm 2021: 79% phiếu trả lời điều tra ghi nhận “thực hiện Chỉ thị 05 làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thật sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của đời sống xã hội, xây dựng văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

Công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ được quan tâm thường xuyên. Nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong các chương trình đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị, chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ, đảng viên, học sinh, sinh viên triển khai đồng bộ, có hiệu quả.

Công tác đôn đốc, kiểm tra, giám sát được chú trọng, thực hiện bài bản, thực chất, kịp thời, nghiêm túc.

Những kết quả đạt được nêu trên là do:

(1) Sự lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt, đúng đắn, hiệu quả của các cấp ủy, tổ chức đảng, thể hiện vai trò của người đứng đầu, đặc biệt là sự quan tâm sâu sát của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, trực tiếp là đồng chí Tổng Bí thư; sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và sự tham gia tích cực của cán bộ, đảng viên, các tầng lớp nhân dân.

(2) Sự bảo đảm vận hành thông suốt từ Trung ương tới cơ sở, với một hệ thống các văn bản nghị quyết, chỉ thị, kết luận, quy định, quy chế, có sự ràng buộc bởi trách nhiệm nêu gương, kiểm tra, giám sát, đánh giá, phân loại thi đua, khen thưởng đối với cán bộ, đảng viên, công chức, tổ chức đảng.

(3) Sự đa dạng, đổi mới trong nội dung và phương thức tuyên truyền góp phần nâng cao nhận thức, tạo sự lan tỏa và thúc đẩy việc tổ chức, triển khai thực hiện Chỉ thị 05 ngày càng hiệu quả, đi vào thực chất.

(4) Sự kế thừa và phát huy một cách hiệu quả những kết quả đạt được trong việc học tập và làm theo Bác từ những nhiệm kỳ trước, trong đó chú trọng việc cụ thể hóa, vận dụng sáng tạo vào thực tiễn của các địa phương, cơ quan, đơn vị.

(5) Sự chủ động, tích cực của các cơ quan tham mưu của Đảng trong việc tham mưu, hướng dẫn, kiểm tra, giám sát quá trình tổ chức, triển khai Chỉ thị 05.

2. Những hạn chế và nguyên nhân

Bên cạnh kết quả đạt được, việc tổ chức triển khai thực hiện Chỉ thị 05 còn bộc lộ những tồn tại, hạn chế cần khắc phục.

Một là, công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện có nơi, có lúc chưa quyết liệt, chưa thể hiện được nhận thức, vai trò, sự quan tâm sâu sát của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị, dẫn đến tình trạng tổ chức triển khai thực hiện Chỉ thị 05 còn chậm³⁰, chưa kịp thời, chưa sát thực tế. Vẫn còn có hiện tượng trông chờ, ỷ lại vào văn bản hướng dẫn của cấp trên, dẫn đến thụ động, thiếu sáng tạo.

Hai là, việc xây dựng cam kết tu dưỡng, rèn luyện, “làm theo” Bác, nhất là việc thực hiện quy định nêu gương của một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa trở

³⁰ Chậm ban hành văn bản cụ thể hóa Chỉ thị 05 ở cấp tỉnh, có nơi lên tới 191 ngày (phụ lục 2, bảng 1A).

thành nền nếp, hiệu quả chưa cao, còn hình thức. Tình trạng nói không đi đôi với làm, nói nhiều, làm ít, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống còn tồn tại trong một bộ phận cán bộ, đảng viên, dẫn tới vi phạm các quy định của Đảng đến mức phải kỷ luật, xử lý hình sự³¹.

Ba là, việc thực hiện Chỉ thị 05 gắn với xác định khâu đột phá trong công tác xây dựng Đảng, thực hiện nhiệm vụ chính trị, giải quyết các vấn đề bức xúc, nổi cộm của cơ quan, đơn vị, địa phương có nơi còn lúng túng. Công tác tuyên truyền chưa chú trọng triển khai sâu rộng ở các khu công nghiệp, khu chế xuất, khu dân cư. Đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch có lúc, có nơi tính chiến đấu chưa cao, còn bị động. Công tác phát hiện, biểu dương, nhân rộng các tập thể, cá nhân điển hình trong học tập và làm theo Bác ở một số nơi chưa hiệu quả, chưa tạo sức thuyết phục.

Bốn là, việc đấu tranh với các biểu hiện lệch lạc về đạo đức, lối sống chưa mạnh mẽ. Tự phê bình và phê bình ở không ít nơi còn hình thức; tình trạng nể nang, né tránh, ngại va chạm còn diễn ra ở nhiều nơi; một bộ phận cán bộ, đảng viên thiếu tự giác nhận khuyết điểm và trách nhiệm của mình đối với nhiệm vụ được giao. Công tác kiểm tra, giám sát đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên ở một số nơi chưa thường xuyên, thực chất, quyết liệt, phạm vi, đối tượng còn hẹp, hiệu quả cảnh báo, phòng ngừa vi phạm còn hạn chế.

Năm là, công tác báo cáo, sơ kết việc triển khai thực hiện Chỉ thị 05 một số nơi còn chậm, chưa được quan tâm đúng mức, chưa đáp ứng yêu cầu. Hệ thống cơ sở dữ liệu phục vụ công tác sơ kết yếu và thiếu, dẫn đến khâu đánh giá còn chung chung, thiếu cụ thể, đối chiếu, so sánh.

Nguyên nhân chủ yếu dẫn tới những hạn chế trong tổ chức triển khai thực hiện Chỉ thị 05 là do:

(1) Một số cấp ủy, tổ chức đảng chưa nhận thức đầy đủ và toàn diện về tầm quan trọng của việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, vẫn còn có tình trạng chỉ xem đây là cuộc vận động, phong trào thi đua, đợt sinh hoạt chính trị³².

(2) Công tác lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện Chỉ thị 05 ở một số cấp ủy, tổ chức đảng chưa thực sự chủ động, sâu sát, quyết liệt, chưa coi trọng kiểm tra, xử lý vi phạm. Một số nơi, người đứng đầu chưa phát huy hết trách nhiệm, thiếu

³¹ Trong 5 năm qua, các tỉnh ủy, thành ủy trực thuộc Trung ương đã phát hiện và xử lý 7531 trường hợp vi phạm cam kết việc làm theo Bác theo kế hoạch đã xây dựng.

³² Trong quá trình tổ chức Hội thảo khoa học, Ban Tuyên giáo Trung ương nhận được một số bài viết, trong đó vẫn nhận thức việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là cuộc vận động, phong trào thi đua.

gương mẫu.

(3) Một số văn bản hướng dẫn của cấp ủy cấp trên về triển khai học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh chậm được ban hành, nội dung hướng dẫn có điểm chưa rõ, gây khó khăn trong tổ chức, triển khai thực hiện.

(4) Hình thức tuyên truyền có lúc, có nơi chưa phong phú, đa dạng, hấp dẫn, chưa chú ý nhiều đến tính đặc thù của đối tượng được tuyên truyền.

(5) Vai trò giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện Chỉ thị 05 chưa được phát huy mạnh mẽ. Cơ quan tham mưu việc tổ chức triển khai thực hiện Chỉ thị 05 có nơi, có lúc chưa được quan tâm đúng mức; một bộ phận tham mưu chưa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

(6) Tác động mặt trái của nền kinh tế thị trường và sự chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch, phân động, cơ hội chính trị.

3. Một số bài học kinh nghiệm

Một là, nhận thức sâu sắc tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần vô giá của Đảng và dân tộc ta. Đẩy mạnh, thực hiện hiệu quả việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức phong cách Hồ Chí Minh, gắn với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khoá XI, khoá XII về công tác xây dựng Đảng, Nghị quyết 35-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa XII về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.

Hai là, sự lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên, quyết liệt của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, cấp ủy các cấp là nhân tố đặc biệt quan trọng để Chỉ thị 05-CT/TW đi vào cuộc sống, đạt hiệu quả cao. Phát huy vai trò nêu gương của người đứng đầu cấp ủy, địa phương, cơ quan, đơn vị, “nói đi đôi với làm”, nêu gương bằng những việc làm cụ thể, thiết thực, trách nhiệm.

Ba là, chọn đúng khâu đột phá, nhiệm vụ trọng tâm trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của từng địa phương, cơ quan, đơn vị để lãnh đạo, chỉ đạo có hiệu quả, mang lại kết quả rõ nét.

Bốn là, coi trọng công tác tuyên truyền, biểu dương, khen thưởng các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; tuyên truyền nhân rộng gương người tốt, việc tốt, các tập thể và cá nhân điển hình tiêu biểu gắn với làm tốt công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng.

Năm là, kết hợp chặt chẽ “xây” và “chống”; lấy “xây” để “chống”, vừa đẩy

manh giáo dục, tuyên truyền, vận động, vừa hoàn thiện hệ thống pháp luật của Nhà nước và quy định của Đảng, xử lý kịp thời, nghiêm minh các sai phạm, đề rắn đe, phòng ngừa có hiệu quả sự suy thoái, tiêu cực.

Phần thứ hai
PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP TRỌNG TÂM
TIẾP TỤC THỰC HIỆN CHỈ THỊ 05-CT/TW

Trong bối cảnh hiện nay, tình hình quốc tế và trong nước có cả thuận lợi, thời cơ và khó khăn, thách thức đan xen, đặt ra nhiều vấn đề mới, yêu cầu mới nặng nề, phức tạp hơn đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Sau 35 năm đổi mới, đất nước ta đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử. Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay. Tuy nhiên, sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân ta còn nhiều khó khăn, thách thức. Bốn nguy cơ mà Đảng ta đã chỉ ra vẫn còn tồn tại, có mặt gay gắt hơn, các thế lực thù địch, các tổ chức phản động tiếp tục tăng cường chống phá Đảng, Nhà nước và đất nước ta³³. Điều này đặt ra yêu cầu, tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, đáp ứng sự nghiệp cách mạng của dân tộc trong giai đoạn mới.

I. PHƯƠNG HƯỚNG

Phát huy những kết quả đã đạt được, những kinh nghiệm quý báu trong quá trình tổ chức thực hiện Chỉ thị 05, toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Thúc đẩy, tạo chuyển biến mạnh mẽ quá trình từ “học tập” sang “làm theo” Bác, làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người thực sự thấm sâu vào đời sống xã hội, trở thành lối sống, nếp nghĩ, cách làm của từng cán bộ, đảng viên và người dân. Từ đó, nâng cao tinh thần yêu nước, ý chí tự cường dân tộc, khát vọng cống hiến, phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và người dân, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng.

II. NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP

Đại hội XIII đã khẳng định: Kiên quyết, kiên trì thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khoá XI, Nghị quyết Trung ương 4 khoá XII về xây dựng Đảng gắn với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh bằng các giải pháp mạnh mẽ, quyết liệt, đồng bộ để ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong

³³ Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. CTQG Sự thật, Hà Nội, 2021, tập 1, tr.227-228.

nội bộ. Trên tinh thần đó, việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong thời gian tới cần phải quán triệt, tập trung làm tốt ba nội dung: *Học tập, làm theo Bác và nêu gương của cán bộ, đảng viên*, cụ thể trên những nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm như sau:

1. Tiếp tục nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên về nội dung, giá trị và ý nghĩa to lớn của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, coi đây là động lực, nguồn sức mạnh to lớn để toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta phát huy nội lực, vượt qua khó khăn, thử thách, thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và mọi nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn mới.

2. Kết hợp chặt chẽ giữa học tập với làm theo Bác trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của mỗi địa phương, cơ quan, đơn vị. Tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tạo sự thống nhất ý chí và hành động trong các cấp uỷ, tổ chức đảng, nhất là trách nhiệm người đứng đầu về việc tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị 05. Tiếp tục cụ thể hoá các nội dung, nhiệm vụ của Chỉ thị thành các kế hoạch, chương trình hành động, chú ý bám sát yêu cầu xác định đúng và trúng các khâu đột phá, những vấn đề nổi cộm mà nhân dân quan tâm, xử lý, giải quyết dứt điểm các vấn đề tồn đọng, gây bức xúc trong dư luận, thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ kinh tế - xã hội. Xây dựng mối quan hệ gắn bó chặt chẽ hơn nữa giữa Đảng với dân, thực hiện tốt phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”, “trọng dân, gần dân, tin dân, hiểu dân, học dân, dựa vào dân và có trách nhiệm với dân”, “xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”.

3. Đề cao việc phát huy vai trò, trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu, trước hết là các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, theo phương châm cán bộ có chức vụ càng cao càng phải gương mẫu, khẳng định vai trò lãnh đạo, tính tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên “trên trước, dưới sau”, “đảng viên đi trước, làng nước theo sau”. Gắn việc “làm theo” Bác, trách nhiệm nêu gương với các phong trào thi đua, cuộc vận động của các cấp, các ngành, nhằm tạo sự lan tỏa, thúc đẩy phong trào cách mạng, khơi dậy tinh thần cống hiến, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc trong toàn Đảng, toàn xã hội. Coi đây là nhiệm vụ quan trọng trong phương thức lãnh đạo, công tác xây dựng Đảng.

4. Nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện các chuẩn mực đạo đức cách mạng phù hợp với điều kiện mới, làm cơ sở cho cán bộ, đảng viên tự giác tu dưỡng, rèn luyện. Đẩy mạnh giáo dục đạo đức cách mạng, làm cho mỗi cán bộ, đảng viên thấy rõ bản phận và trách nhiệm của mình, nêu cao bản lĩnh chính trị, đấu tranh có hiệu quả với mọi biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, bệnh quan liêu, cơ hội, cục bộ, bè phái, lợi ích

nhóm, mất đoàn kết nội bộ, chống suy thoái về chính trị tư tưởng, nâng cao ý thức tu dưỡng, “nói đi đôi với làm”, “rèn luyện suốt đời”, thường xuyên “tự soi”, “tự sửa”.

Thực hiện đồng bộ giữa “xây” và “chống”, “xây” là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, “chống” là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách. “Xây” là tổ chức tốt các phong trào thi đua yêu nước, các nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội. “Chống” là đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; kiên trì, kiên quyết đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với tinh thần không có vùng cấm, không có ngoại lệ, không ngừng nghỉ, không bị tác động bởi bất cứ tổ chức, cá nhân nào. Nâng cao tính cảnh tỉnh, răn đe đối với những tư tưởng, biểu hiện tiêu cực. Khuyến khích, cổ vũ cán bộ, đảng viên suy nghĩ, hành động vì lợi ích, hạnh phúc của nhân dân.

5. Đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương pháp, hình thức học tập, tuyên truyền về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong cán bộ, đảng viên, nhân dân, nhất là cho thế hệ trẻ, cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài. Đẩy mạnh việc phát hiện, bồi dưỡng, biểu dương, tuyên truyền, nhân rộng các tấm gương, điển hình tiên tiến trong học tập và làm theo Bác. Tạo sức lan tỏa, tác động, làm cho việc “học tập” có bước chuyển tích cực sang “làm theo”, đưa việc “làm theo” Bác mỗi ngày từ những việc làm nhỏ, gắn với trách nhiệm, đạo đức công vụ của cán bộ, đảng viên và nhân dân đi vào nền nếp, thực chất, từng bước nâng cao chất lượng, hiệu quả.

6. Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, theo hướng khoa học, sáng tạo, hiện đại và gắn lý luận với thực tiễn, phù hợp với từng đối tượng. Tập trung nghiên cứu, xác định và triển khai xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực con người gắn với giữ gìn, phát triển hệ giá trị gia đình Việt Nam trong thời kỳ mới. Xây dựng và thực hiện các chuẩn mực văn hóa trong lãnh đạo, quản lý. Khuyến khích sáng tác, quảng bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

7. Nâng cao tính khoa học, tính chiến đấu trong đấu tranh phân bác các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị; chủ động thông tin kịp thời, chính xác, khách quan, đúng định hướng chính trị để phòng, chống “diễn biến hòa bình”, loại thông tin xấu, độc trên internet, mạng xã hội, để cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức đúng đắn, tích cực tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, làm cho tư tưởng tiến bộ thấm sâu vào toàn bộ đời sống xã hội, có tác dụng uốn nắn những biểu hiện lệch lạc, bồi đắp thế giới quan, phương pháp luận và niềm tin khoa học trong mỗi cán bộ, đảng viên và người dân, củng cố sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng và sự

đồng thuận trong xã hội.

8. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chỉ thị 05 gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI, XII) nhằm cảnh tỉnh, cảnh báo, phát hiện từ sớm, kịp thời ngăn chặn vi phạm kỷ luật Đảng, pháp luật của Nhà nước, bảo đảm cho việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được thực hiện nghiêm túc, hiệu quả, thực chất. Phát huy vai trò giám sát của các cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc, tổ chức chính trị - xã hội, báo chí và nhân dân đối với việc thực hiện quy định nêu gương. Lấy kết quả công việc, sự hài lòng và tín nhiệm của nhân dân làm tiêu chí để đánh giá chất lượng của tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên. Kiên quyết xử lý theo đúng quy định đối với những cán bộ, đảng viên vi phạm. Kịp thời biểu dương những điển hình tiên tiến, những tấm gương sáng về đạo đức, lối sống./.

Nơi nhận:

- Các tỉnh ủy, thành ủy,
- Các ban đảng, ban cán sự đảng, đảng đoàn, đảng ủy trực thuộc Trung ương,
- Các đảng ủy đơn vị sự nghiệp Trung ương,
- Lưu Văn phòng Trung ương Đảng.

T/M BỘ CHÍNH TRỊ

Võ Văn Thương